

El vèrtex del tr

Barrera es va fer pregar, Rodri ho va intentar i Colom va guanyar. El 19è Congrés Nacional d'ERC va oficialitzar en el paper, amb l'aprovació d'una nova declaració ideològica, el gir a l'esquerra del triangle republicà. Els vots van situar Àngel Colom en el vèrtex d'aquest triangle.

Cap al migdia del passat dissabte 18 de desembre, la platea del Palau de Congressos de Barcelona començava a ser plena de republicans independentistes, que convocats pel lema "L'esquerra" –en minúscula–, escoltaven cofois el balanç de gestió del seu secretari general Àngel Colom, també cofoi. Minuts abans, acabava de superar el primer escull congressual. L'informe econòmic només havia rebut 37 vots en contra per 421 a favor, malgrat els esforços d'alguns militants propers a Jaume Rodri, –l'alternatiu a secretari general–, d'obrir els interrogants financers. Els números començaven a quadrar per a un Colom que en el seu balanç de gestió va fer valer les cartes de la consolidació institucional, orgànica i territorial d'ERC. Però a Colom el preocupava una altra cosa: les reticències que Heribert Barrera posava, a poques hores de la votació, per presentar-se a la reelecció com a president d'ERC.

A l'hora de dinar, Colom reuní la cúpula d'ERC al voltant d'una taula de l'hotel FERIA, en una cimera gastronòmica d'urgència a pocs metres de la seu del congrés. L'històric dirigent republicà tornava a posar en dubte, com havia fet reiteradament en les setmanes pre-congressuals, la seva candidatura. Aquest cop, Barrera estava descontent amb alguns continguts històrics de la introducció de la "declaració ideològica" que aquella mateixa tarda s'havia de discutir, i n'exigia "retocs". Les condicions del president d'ERC per tornar-se a presentar van ser tres: afegir al títol de "Declaració ideològica" el subtítol "a partir dels principis bàsics de 1931 i la declaració de 1979"; situar en el text al mateix nivell els principis del 31 i la declaració del 79; i substituir l'afirmació que ERC és refà en el 16è Congrés –quan Colom arriba a secretari general– per l'afirmació que ERC es refà el 1977 –quan Barrera té el poder– i es "rellança" en el 16è Congrés. En altres paraules, Barrera demanava que se'l tingués en compte en la història immediata del partit. La direcció d'ERC i els redactors de la ponència van acceptar les "esmenes" de Barrera i aquest va acceptar de tornar a presentar-se, decisió que garantia a Colom un congrés estable.

El debat sobre l'informe de gestió, fet a porta tancada, va marcar les dues tendències del 19è Congrés: la unanimitat al voltant de Colom i la refermança esquerrana del partit. La primera d'elles va ser la que va produir més pirotècnia verbal, ja que moltes de les intervencions, per donar suport a Colom atacaven directament o indirectament Rodri. En alguns casos matemà-

ticament, com el cas del secretari d'ERC al Parlament Ivan Condés, que va recordar que "un diputat" només havia presentat 35 iniciatives parlamentàries des del començament de la legislatura. La més dura va ser la diputada al Congrés, Pilar Rahola, que, després de regalar a Colom un "ho has fet més bé del que deies", va mostrar la seva "perplexitat i indignació" perquè "un company diputat, en lloc de debatre en el partit opta per debatre en els mitjans de comunicació" i vol "erosionar el projecte". Més difús i més ambigu va ser el diputat Joan Puigcercós, que va referir-se a "intents de malbaratar el patrimoni" d'ERC. Colom va tancar aquesta ronda d'intervencions amb una confessió de to intimista, mostrant-se dolgut amb l'actitud de Rodri, al qual sense citar-lo, li va dedicar frases com "quan l'adversari ve de dins, aleshores cou", o "fa mal quan des de dins de casa es diuen mentides".

Apologia de l'esquerra. El debat sobre l'informe de gestió també va servir perquè bona part dels barons republicans aprofitessin per fer apologies personals de l'esquerra. En aquest sentit va destacar el portaveu parlamentari Josep Lluís Carod Rovira que, apel·lant a l'autoestima dels militants, els va demanar de perdre el complex de no considerar-se d'esquerreres, no una esquerra "canyí", sinó l'esquerra dels qui estan "contra el règim". El discurs antirègim també es va fer sentir en boca de Josep Huguet, que va instar a reforçar l'estil rupturista d'ERC, partit que va definir com "partit del canvi de sistema". Puigcercós es va afegir al joc de les redefinicions, titllant ERC de "partit de revolta" que ha d'estar "al costat dels dèbils".

La unanimitat de criteris ideològics dels barons va convertir el debat de la declaració ideològica en un tràmit, ja que el debat real s'havia fet les setmanes anteriors, quan els autors del text, Jordi Portabella, Josep Huguet i David Minoves, van estar transaccionant amb l'esmena a la toallita de Puigcercós (vegeu EL TEMPS núm. 494) i les gairebé dues mil esmenes parcials que es van rebre. Només les esmenes de l'últim reducte liberal d'ERC, el Casal Pi Sunyer de Barcelona, van intentar corregir inútilment un text que finalment va ser aprovat sense cap vot en contra, 440 a favor i 15 abstencions. Aquesta unanimitat demostrava, segons els ponents, que a ERC "no hi ha alternativa ideològica". El text final aprovat defineix ERC com una "organització socialment d'esquerra i nacionalment catalana", i aposta, com a eixos principals, pel manteni-

ngle republicà

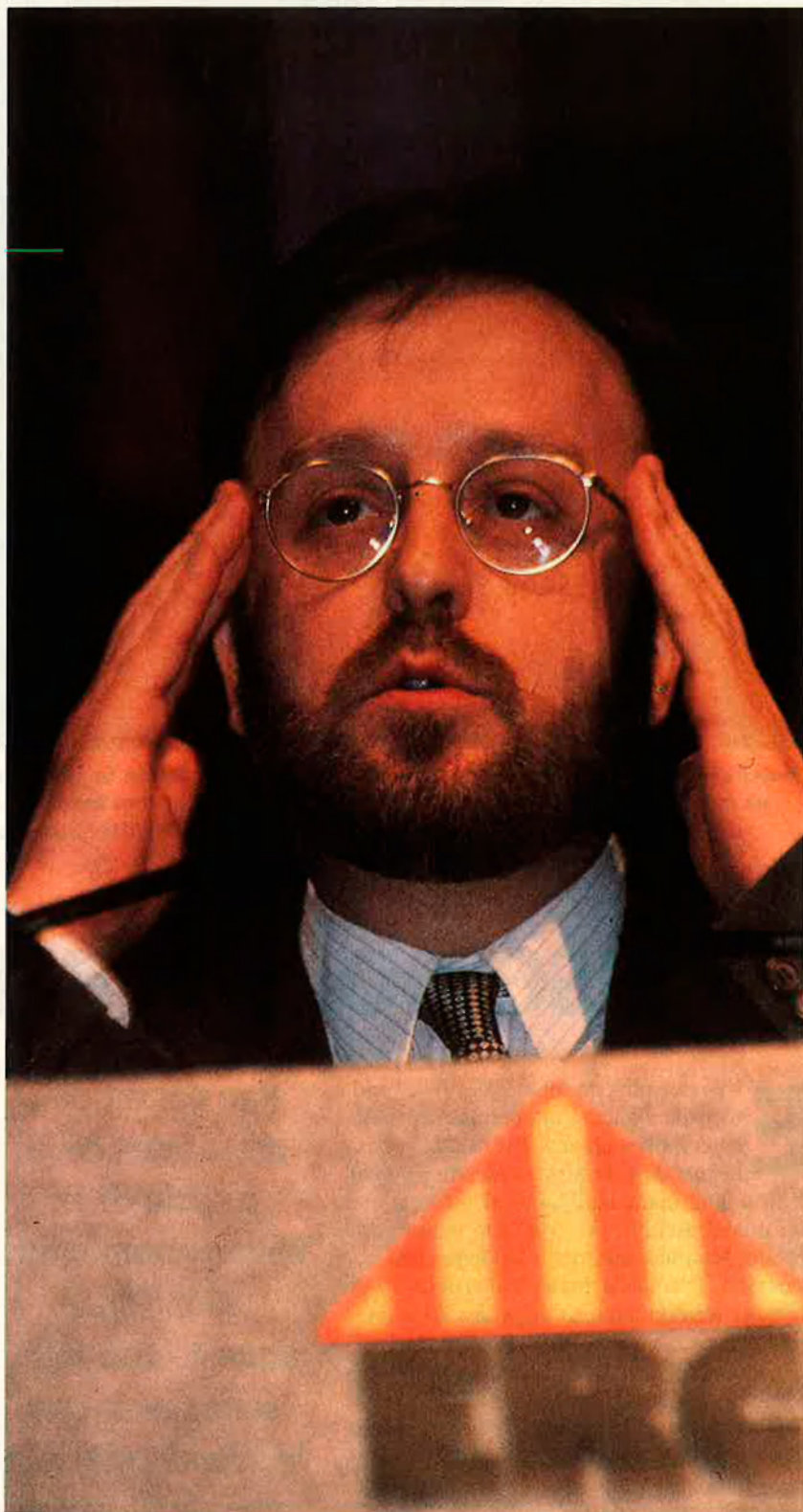
RICARD CUGAT

ment i millora de l'estat del benestar, per un model de desenvolupament sostenible, per la defensa de l'economia productiva, en el capítol econòmic, i per una concepció republicana del poder basada en la democràcia participativa.

L'alternativa ideològica que venia a representar en aquest congrés la candidatura de Jaume Rodri, va quedar força desactivada amb l'aprovació per unanimitat del text, o dit d'altra manera, amb l'aprovació del mateix Rodri. El debat Rodri-Colom se situà, doncs, en aspectes formals de funcionament, i en postures estratègiques sobre l'orientació que ha de tenir ERC en el futur. L'aspirant, que per justificar les seves possibilitats recordava que "el Lleida també va guanyar a can Barça", oferí "transparència absoluta", direcció col·legiada i un pacte de les esquerres. Colom oferí més incardinació social del partit, aprofundint el missatge d'esquerres, més incardinació europea, amb la creació d'una internacional europea de formacions independentistes i regionalistes, i més incardinació en la societat civil, convertint ERC en el motor del moviment independentista. Colom rebutjà el pacte d'esquerres de Rodri, per la "subsidiaritat" que segons Colom comportaria respecte al PSOE i IC, però també rebutjà la idea que el seu partit fos "frontista". "No crec en un partit frontista on caben diferents ideologies". ERC, va afegir Colom, és "un partit situat a l'esquerra i cal que hi continuï estant", però atès el caràcter frontista del moviment independentista, el secretari general d'ERC es mostrà partidari d'"acords amb la dreta independentista". Aquestes declaracions van cloure les presentacions de les candidatures i les paperetes de vot van fer la resta. Les urnes van recollir 678 vots per Colom, 88 per Rodri, i 62 en blanc.

La dels secretaris generals no va ser l'única votació on els números van desgranar una lògica implacable. Barrera va recollir-ne 654 de favorables, 105 en contra i 12 nuls, per una presidència d'ERC que ell va definir de "moderadora i de prevenció" dels conflictes. L'altra votació significativa, pel caràcter de radiografia interna que té, va ser la votació dels consellers nacionals. La nota destacada la van donar les JERC, que de nou candidats que van presentar, en van situar set, amb el sots-secretari general, Josep Vall, com a més votat. El militant d'ERC de fora del Principat més votat va ser l'eivissenc Bernat Joan i Marí, que va quedar en quart lloc, i el conseller nacional que va recollir el major nombre de vots va ser l'històric Jordi Carbonell.

Pere Martí

Angel Colom, de nou secretari general d'ERC. Va recollir un ampli suport entre els congressistes.